

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 119/07-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. marca 2008 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jána Auxta, Petra Brňáka, Ľudmily Gajdošíkovej, Juraja Horvátha, Sergeja Kohuta, Jána Lubyho, Milana Ľalíka, Lajosa Mészároša, Marianny Mochnáčovej, Ladislava Orosza a Rudolfa Tkáčika o sťažnosti Ing. I. K., D., kandidáta na starostu obce D., zastúpeného advokátkou JUDr. D. Š., B. B., ktorou namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce D. konaných 2. decembra 2006, za účasti starostu obce D. M. D., takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. I. K. z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením č. k. PL. ÚS 119/07-17 z 5. septembra 2007 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Ing. I. K., D., kandidáta na starostu obce D. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného

advokátkou JUDr. D. Š., B. B., ktorou namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce D. konaných 2. decembra 2006, za účasti starostu obce D. M. D. (ďalej len „odporca“). Na základe výzvy ústavného súdu sťažovateľ prostredníctvom právnej zástupkyne svoju sťažnosť doplnil podaním doručeným 22. marca 2007.

Z podaní sťažovateľa a k nim pripojených príloh vyplýva, že vo voľbách starostu obce D., ktoré sa uskutočnili 2. decembra 2006, sa odporca ako kandidát č. 1 a sťažovateľ ako kandidát č. 2 uchádzali o funkciu starostu. Kandidátom č. 3 na starostu obce D. v týchto voľbách bol Z. P. (ďalej len „kandidát č. 3“).

Volebný obvod obce D. pozostával z jedného volebného okrsku. Počet voličov zapísaných v Zozname voličov v obci D. pre voľby do orgánov samosprávy (ďalej len „zoznam voličov“) bol 204, počet obálok vydaných voličom bol zhodný s počtom odovzdaných obálok, t. j. 175. Počet platných hlasov odovzdaných pre kandidátov na funkciu starostu obce bol 170, pričom z uvedeného počtu bolo pre sťažovateľa odovzdaných 34 platných hlasov, pre odporcu ako víťazného kandidáta 136 platných hlasov a v prospech kandidáta č. 3 bol odovzdaný 1 platný hlas. Rozdiel medzi počtom odovzdaných platných hlasov pre sťažovateľa a pre odporcu ako víťazného kandidáta bol 102 hlasov.

Podľa sťažovateľa k porušeniu ústavnosti a zákonnosti volieb starostu obce D. malo dôjsť tým, že: *„V súlade s... zákonom č. 346/1990 Zb. v znení neskorších predpisov vyhotovila Obec D. pôvodne zoznam voličov oprávnených hlasovať vo volebnom okrsku D. na základe zoznamu stálych voličov. Celkom tento zoznam obsahoval 138 voličov. Dva týždne pred konaním volieb zoznam obsahoval 156 voličov a dňa 2. 12. 2006 v deň volieb zoznam obsahoval 204 voličov.*

V zmysle § 5 ods. 3 pís. b) citovaného zákona č. 346/1990 Zb. v znení neskorších predpisov do zoznamu voličov okrsková komisia dopíše v deň volieb voliča, ktorý platným preukazom totožnosti preukáže, že má trvalý pobyt v mieste, ktoré patrí do volebného okrsku.

Voľby na starostu v Obci D. prebiehali nezákonným spôsobom a to z nasledovných dôvodov:

1) vo voľbách hlasovali a do zoznamu voličov boli zapísané osoby - voliči v rozpore s ustanovením § 5 ods. 3 pís. b) citovaného zákona č. 346/1990 Zb. v znení neskorších predpisov, pretože nepreukázali v dobe, keď boli zapísané do zoznamu voličov platným preukazom totožnosti, že majú trvalý pobyt v Obci D..

2) Volebná kampaň kandidáta vo voľbách na starostu Obce D. M. D. prebiehala v rozpore s ustanovením § 30 citovaného zákona č. 346/1990 Zb. v znení neskorších predpisov. Pretože tento kandidát vyvíjal ako starosta Obce D. aktivity v rozpore s týmto ustanovením, takým spôsobom, že voličom dával zdarma po 25 kg zemiakov, usporiadal zájazdy do Rakúska a let vrtuľníkom nad Obcou D..

Voľby na starostu Obce D. prebiehali aj proti ústavným spôsobom a to z nasledovných dôvodov:

Pri hlasovaní vo voľbách bol porušený čl. 69 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, pretože niektorí voliči sa prihlásili k trvalému pobytu v Obci D. v deň konania volieb, z uvedeného dôvodu nemohli mať súčasne prihlásený riadne trvalý pobyt v Obci D. a súčasne riadne odhlásený pobyt v mieste predchádzajúceho trvalého pobytu, pretože podľa názoru sťažovateľa nebolo možné v deň volieb riadne vykonať všetky administratívne úkony potrebné k odhláseniu voličov z predchádzajúceho trvalého pobytu.

O tejto skutočnosti svedčí aj sťažnosť Mgr. P. S. pozorovateľa volieb do orgánov samosprávy pre rok 2006 v Obci D. adresovaný Ministerstvu vnútra SVS MV Slovenskej republiky v Bratislave, kde poukazuje práve na skutočnosti uvádzané sťažovateľom. “

Sťažovateľ k svojim podaniam pripojil okrem iného aj „Zápisnicu miestnej volebnej komisie o výsledku volieb v obci do obecného zastupiteľstva a starostu obce z 2. decembra 2006“, „Hlasovací lístok pre voľby starostu obce v D. 2. decembra 2006“, neoficiálny „Stály zoznam voličov“ obce D. (bolo v ňom zaregistrovaných 138 voličov), listiny preukazujúce zaregistrovanie sťažovateľa ako kandidáta pre voľby starostu obce D. konané 2. decembra 2006, ako aj listiny preukazujúce udelenie povolenia Mgr. P. S. ako volebnému pozorovateľovi okrskovou volebnou komisiou obce D. (ďalej len „okrsková volebná komisia“) na prítomnosť pri sčítaní hlasov z 28. novembra 2006.

V rámci príloh k sťažnosti bola ústavnému súdu predložená aj „*Sťažnosť na Okrskovú volebnú komisiu D.*“ volebného pozorovateľa Mgr. P. S. adresovaná Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“), na ktorú sťažovateľ poukázal vo vzťahu k preukázaniu svojho tvrdenia o nezákonnosti volieb v dôsledku nárastu počtu voličov.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyhlásil voľby starostu obce D. konané 2. decembra 2006 za neplatné.

Ministerstvo vnútra prípisom z 23. júla 2007 ústavnému súdu na základe jeho výzvy oznámilo, že sťažnosť Mgr. P. S. mu bola doručená elektronickou poštou 4. decembra 2006, a zároveň uviedlo, že:

„S ohľadom na termín konania volieb a termín podania sťažnosti sa touto už nemohla zaoberať Ústredná volebná komisia, ktorá zápisnicu o výsledku volieb do orgánov samosprávy obcí podpísala 3. 12. 2006...“

Z dôvodu nepríslušnosti riešiť volebné sťažnosti sme odporučili sťažovateľovi (volebnému pozorovateľovi; pozn.) v prípade pochybností o ústavnosti, zákonnosti alebo o výsledku volieb obrátiť sa na Ústavný súd Slovenskej republiky.“

Na základe výzvy ústavného súdu z 18. septembra 2007 sa k sťažnosti sťažovateľa vyjadril prostredníctvom svojho právneho zástupcu odporca, ktorý vo svojich podaniach doručených ústavnému súdu 4. októbra 2007 a 24. októbra 2007 uviedol:

„tvrdenia navrhovateľa nie sú preukázané dôkazmi a teda navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno,

tvrdenia navrhovateľa nezodpovedajú skutkovému stavu...

navrhovateľ nepredložil dôkazy, ktoré by preukazovali realizáciu zápisu do zoznamu voličov v rozpore s ust. § 5 ods. 3 písm. b) zák. č. 346/1990,

realizáciu volebnej kampane v rozpore so zákonom,

prihlásenie niektorých voličov k trvalému pobytu v obci D. v deň volieb...

jednotlivé uvádzané tvrdenia nezákonnosti a neústavnosti volieb sú rozporné so skutkovým stavom...

p. D. nedisponuje informáciami, svedčiacimi o vykonaní akýchkoľvek zápisov do zoznamu voličov v deň volieb a už vôbec nie o zápisoch, ktoré by boli realizované v rozpore so zákonom...

Vo veci sa javí ako nevyhnutné odmietnuť tvrdenia o porušení § 30 zák. č. 346/1990 volebnou kampaňou vedenou p. M. D. a to opätovne z dôvodu nepravdivosti tvrdení navrhovateľa.

Základným nedostatkom tvrdenia navrhovateľa je to, že v sťažnosti nezadefinoval, aké konkrétne ustanovenie ním citovaného paragrafu bolo porušené. Súčasne je nevyhnutné uviesť, že k žiadnemu porušeniu právneho predpisu ani nedošlo.

Je nevyhnutné rozlišovať medzi volebnou kampaňou p. M. D., aktivitami iných subjektov a zabezpečovaním riadnej činnosti obce. Vo vzťahu k volebnej kampani nie je možné prijať záver, že v súvislosti s voľbami do samosprávy má dôjsť k zastaveniu akéhokoľvek verejného života v obci za účelom vylúčenia možnosti vzniku dojmu niektorého z kandidátov na starostu, že takouto činnosťou sú ovplyvňované voľby. Obec je povinná zabezpečovať plnenie svojich úloh a to bez ohľadu na realizáciu volieb.

Rovnako sa nie je možné domáhať od iných subjektov, aby prerušili svoju činnosť v obci na bližšie nešpecifikované obdobie.

Uvedené skutočnosti prehliada navrhovateľ keď

- neberie na vedomie, že zájazdy pre obyvateľov obce D. (prevažne seniorov) sú organizované každoročne a to nie len v rok volieb, ale aj po iné roky, napr. rok 2007, 2005 a pod., ...

- neberie na vedomie, že mnohé aktivity sú vykonávané a zastrešované inými organizáciami pôsobiacimi v obci napr.

- Klub SENIOROV obce D., ktorého činnosť je zameraná na poberateľov starobného dôchodku a občana s nepriaznivým zdravotným stavom,

- D. športový klub, ktorý v rámci svojej činnosti má za úlohu kompenzovať záťaž občanov obce D. pri organizovaní veľkých športových podujatí.

Tieto organizácie v spolupráci s obcou zabezpečujú časť verejného života v obci či už v podobe stretnutí, kultúrnych podujatí, ale aj v podobe hmotnej pomoci určitým skupinám občanov (najmä s prihliadnutím na vek a sociálne postavenie) a opätovne sa nejedná len o obdobie pred voľbami, ale aj o obdobie po voľbách a každoročne.

Dôkaz:

- *plán činnosti D. športového klubu na sezónu r. 2006 - 2007,*
- *plán činnosti D. športového klubu na sezónu r. 2005 - 2006,*
- *zriaďovacia listina a stanovky klubu SENIORV obce D.,*
- *plán činnosti SENIOR KLUBU v obci D. na roky 2006 a 2007,*
- *rozpočet obce D. na r. 2005 a 2006*
- *fa. č. 1242006, 672, 622, 649, 3/2006.*

Je nepravdivé tvrdenie podľa ktorého sa niektorí voliči prihlásili k trvalému pobytu v obci D. v deň konania volieb...

Nepravdivosť tohto tvrdenia je ľahko zistiteľná zo skutočnosti, že voľby sa uskutočnili dňa 02. 12. 2006, t. j. v sobotu. Predmetný deň, nielen na Obecnom úrade v obci D., nie je pracovným dňom a teda v tento deň nemohlo, ani nedošlo k prihláseniu obyvateľov na trvalý pobyt v obci...“

Odporca k svojmu podaniu z 24. októbra 2007 pripojil aj v ňom označené listinné dôkazy o aktivitách organizovaných obcou a ďalšími subjektami, Knihu obyvateľov obce D. a zoznam voličov v počte 204 zapísaných voličov.

Sťažovateľ sa k podaniam odporcu vyjadril listom doručeným ústavnému súdu 7. decembra 2007, v ktorom zotrval na dôvodoch svojej sťažnosti.

II.

Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.

Podľa čl. 30 ods. 1 prvej vety ústavy občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov.

Podľa čl. 30 ods. 3 ústavy volebné právo je všeobecné, rovné a priame a vykonáva sa tajným hlasovaním. Podmienky výkonu volebného práva ustanoví zákon.

Podľa čl. 31 ústavy zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.

Podstatou ochrany ústavnosti vo volebných veciach je ochrana práv zaručených čl. 30 ústavy, t. j. aktívneho a pasívneho volebného práva. Všeobecné volebné právo, ktoré je v tomto článku zaručené, znamená právo všetkých občanov v danom štáte, ktorí dosiahli určenú vekovú hranicu jednak svojím hlasom spolurozhodovať pri tvorbe zastupiteľských orgánov (aktívne volebné právo) a jednak uchádzať sa o zvolenie za člena niektorého zo zastupiteľských orgánov (pasívne volebné právo).

Podstatou zákonnosti volieb do orgánov samosprávy obcí je zase uskutočnenie volieb v súlade so všetkými právnymi predpismi so silou zákona, ktoré sa týkajú volieb do orgánov samosprávy obcí (mutatis mutandis PL. ÚS 34/99). Zistená nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy obcí musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov (mutatis mutandis PL. ÚS 21/94).

Základným interpretačným pravidlom pre zákony, ktoré bližšie upravujú výkon politických práv, je čl. 31 ústavy. Podľa tohto ustanovenia zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.

Toto ustanovenie ústavy má priamu spojitosť so všetkými politickými právami vyjadrenými v ústave a svojou povahou ovplyvňuje formovanie politických síl v demokratickej spoločnosti. Slobodná súťaž politických síl nachádzajúca výraz predovšetkým vo voľbách je základným predpokladom fungovania demokratického štátu (PL. ÚS 19/98).

Právomoc ústavného súdu zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa uplatní len vtedy, ak k porušeniu zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tohto oprávnenia ústavného súdu sa však vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb (napr. PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 50/99). Inými slovami, nie každé porušenie zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“) vyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta. Ústavný súd každý prípad posudzuje materiálne, prihliada pritom tak na účel a zmysel volebného zákona, ako aj na princípy uznávané demokratickými štátmi. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také závažné porušenie volebného zákona, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.

Ústavný súd už judikoval, že je to predovšetkým sťažovateľ, ktorý v konaní o zákonnosti volieb znáša dôkazné bremeno v tom zmysle, že musí nezákonnosť volieb nielen namietat', ale svoje tvrdenie aj doložiť exaktnými dôkazmi (PL. ÚS 17/94).

Tieto zásady týkajúce sa ochrany ústavnosti vo volebných veciach, ktoré možno vyvodit' z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj pri rozhodovaní v danej veci.

Ústavný súd po vykonaní dokazovania, oboznámení sa s obsahom podaní účastníkov konania a z pripojených príloh zistil, že odporca ako kandidát č. 1 a sťažovateľ ako kandidát č. 2 sa uchádzali o funkciu starostu vo voľbách starostu obce D., ktoré sa uskutočnili 2. decembra 2006. Volebný obvod obce D. pozostával z jedného volebného okrsku. Počet voličov zapísaných vo volebnom zozname bol 204, obálky boli vydané 175 voličom, odovzdaných bolo 175 obálok, počet odovzdaných platných hlasov vo voľbách starostu bol 170. Sťažovateľovi bolo odovzdaných 34 platných hlasov a odporcovi ako víťaznému kandidátovi 136 platných hlasov. Rozdiel medzi počtom platných hlasov odovzdaných

sťažovateľovi a počtom platných hlasov odovzdaných odporcovi ako víťaznému kandidátovi bol teda 102. Zápisnica okrskovej volebnej komisie bola podpísaná všetkými jej členmi a zapisovateľkou 2. decembra 2006 a z jej obsahu nevyplýva nič, čo by svedčilo o tom, že niektorý z jej členov ju odmietol podpísať, resp. vyjadril výhrady k jej obsahu.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namietal porušenie zákonnosti a ústavnosti volieb starostu obce D. v súvislosti s tým, že do zoznamu voličov boli zapísané v deň konania volieb osoby, ktoré nepreukázali svoj trvalý pobyt v tejto obci platným preukazom totožnosti, v dôsledku čoho došlo k porušeniu § 5 ods. 3 písm. b) volebného zákona. Podľa sťažovateľa niektoré osoby, ktoré sa prihlásili k trvalému pobytu v obci D. v deň volieb *„nemohli mať súčasne prihlásený riadne trvalý pobyt v Obci D. a súčasne riadne odhlásený pobyt v mieste predchádzajúceho trvalého pobytu“*.

Z Knihy obyvateľov obce D. vyplýva, že k 8. septembru 2006 mala táto obec spolu 164 obyvateľov (154 občanov Slovenskej republiky a 10 cudzincov), z tohto počtu bolo 147 voličov (138 občanov Slovenskej republiky a 9 cudzincov) a 17 neplnoletých detí - nevoličov (16 občanov Slovenskej republiky a 1 cudzinec).

V období od 8. septembra 2006 do 2. decembra 2006 sa v obci D. prihlásilo k trvalému pobytu 57 obyvateľov s volebným právom (počet voličov ku dňu konania volieb do orgánov samosprávy 2. decembra 2006 tým vzrástol na 204), pričom 24 z nich sa v období od 11. decembra 2006 do 16. augusta 2007 z trvalého pobytu v obci D. odhlásilo.

Ústavný súd v súvislosti s touto námietkou sťažovateľa považuje za potrebné poukázať na ustanovenia volebného zákona týkajúce sa podmienok vzniku a spôsobu realizácie volebného práva obyvateľov do orgánov samosprávy obcí.

Podľa § 2 ods. 1 volebného zákona právo voliť do orgánov samosprávy obcí majú obyvatelia Slovenskej republiky, ktorí majú v obci, v mestskej časti hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy alebo v mestskej časti mesta Košice trvalý pobyt a najneskôr v deň volieb dovŕšili 18 rokov veku.

Podľa § 5 ods. 1 volebného zákona zoznamy voličov oprávnených hlasovať v jednotlivých volebných okrskoch (ďalej len „zoznam voličov“) vyhotovia obce, v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice mestské časti (ďalej len „obec“) na základe stáleho zoznamu voličov. Do zoznamu voličov obec dopíše cudzincov, ktorí spĺňajú podmienky ustanovené v § 2 ods. 1.

Podľa § 5 ods. 3 volebného zákona do zoznamu voličov okrsková volebná komisia dopíše v deň volieb voliča

a) na základe rozhodnutia súdu,

b) ktorý platným preukazom totožnosti preukáže, že má trvalý pobyt v mieste, ktoré patrí do volebného okrsku (s odkazom na § 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1993 Z. z. o občianskych preukazoch v znení neskorších predpisov a § 9 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 73/1995 Z. z. o pobyte cudzincov na území Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov).

Podľa § 31 ods. 2 volebného zákona volič po príchode do volebnej miestnosti preukáže svoju totožnosť a po zázname v zozname voličov dostane od komisie obálku a hlasovacie lístky. Ak volič nemá preukaz totožnosti a žiadny z členov okrskovej volebnej komisie ho nepozná, komisia požiada, aby volič preukázal svoju totožnosť svedectvom dvoch osôb známych komisii. Ak tak neurobí ani do ukončenia hlasovania, hlasovanie sa mu neumožní.

Z uvedeného je zrejmé, že porušenie volebného zákona nie je možné konštatovať zo samotnej skutočnosti, že v období dvoch mesiacov pred dátumom konania volieb (2. december 2006) sa k trvalému pobytu v obci D. prihlásil zvýšený počet osôb.

Tvrdenie sťažovateľa uvedené v rámci jeho argumentácie, podľa ktorého noví obyvatelia obce D. (spolu v počte 57), resp. aspoň niektorí z nich, vzhľadom na čas, kedy sa k trvalému pobytu prihlásili, objektívne v čase konania volieb ešte nemohli disponovať platným preukazom totožnosti, v ktorom by už bol ich nový trvalý pobyt v obci D. uvedený,

sa síce ústavnému súdu javí ako pravdepodobné, avšak v okolnostiach tohto prípadu je potrebné ho označiť za irelevantné, pretože zápis trvalého pobytu v občianskom preukaze z hľadiska realizácie volebného práva obyvateľov obce nie je právne významný.

Z uvedených skutkových okolností totiž vyplýva, že v deň konania volieb do orgánov samosprávy 2. decembra 2006 sa v obci D. k trvalému pobytu neprihlásila žiadna osoba. Zoznam voličov s počtom 204 bol ustálený na základe evidencie obyvateľov s trvalým pobytom v obci D. ešte v čase pred dňom konania volieb. V samotný deň konania volieb podľa zistenia ústavného súdu už zoznam voličov nebol rozšírený o ďalších voličov dopísaných okrskovou volebnou komisiou.

S prihliadnutím na označené ustanovenia volebného zákona možno tiež dospieť k záveru, že podmienkou výkonu volebného práva voliča vo voľbách do orgánov samosprávy je aj preukázanie svojej totožnosti samotným voličom vo volebnej miestnosti, t. j. preukázanie osobnej identifikácie konkrétneho voliča, ale súčasne aj jeho prihlásenia k trvalému pobytu v obci, ku ktorému však nemusí nevyhnutne dôjsť len predložením platného preukazu totožnosti s vyznačeným trvalým pobytom v obci, pretože aj tento zákon pripúšťa ďalšie spôsoby preukázania totožnosti voliča vo volebnej miestnosti obsahujúce v sebe aj preukázanie trvalého pobytu v obci (preukázanie totožnosti voliča svedectvom niektorého z členov okrskovej volebnej komisie alebo svedectvom dvoch okrskovej volebnej komisii známych osôb).

Z uvedeného vyplýva, že podľa zistenia ústavného súdu v deň konania volieb do orgánov samosprávy v obci D. 2. decembra 2006 nedošlo k realizácii oprávnenia okrskovej volebnej komisie uvedeného v § 5 ods. 3 volebného zákona na dopísanie voliča do zoznamu voličov, a preto v preskúmvanej veci nemohlo dôjsť ani k porušeniu tohto ustanovenia volebného zákona.

Ústavný súd navyše poznamenáva, že aj v prípade, ak by prihlasovanie zvýšeného počtu nových obyvateľov k trvalému pobytu v obci D. v období pred voľbami (57 osôb) považoval za účelové konanie s cieľom ovplyvniť výsledok volieb, resp. podporiť len

zvolenie odporcu, vzhľadom na veľký rozdiel medzi počtom platných hlasov získaných sťažovateľom a odporcom (102 hlasov), možno konštatovať, že takéto konanie by v preskúmaných voľbách nemohlo ovplyvniť ich konečný výsledok.

V tejto súvislosti treba poukázať na to, že opačný záver nie je možné vyvodit' ani zo skutočností obsiahnutých v sťažnosti volebného pozorovateľa.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti taktiež namietal, že vedenie volebnej kampane odporcom bolo v rozpore s § 30 volebného zákona, pretože *„vyvíjal ako starosta Obce D. aktivity v rozpore s týmto ustanovením, takým spôsobom, že voličom dával zdarma po 25 kg zemiakov, usporiadal zájazd do Rakúska a let vrtuľníkom nad Obcou D.“*. Na preukázanie tohto tvrdenia sťažovateľ predložil ústavnému súdu fotokópiu článku z denníka SME zo 14. novembra 2006.

V súvislosti s touto námietkou sťažovateľa ústavný súd poukazuje na § 30 ods. 1 a 2 volebného zákona, podľa ktorého volebná kampaň (ďalej len „kampaň“) je činnosť politickej strany, nezávislého kandidáta, prípadne ďalších subjektov zameraná na podporu alebo slúžiaca na prospech kandidujúcej politickej strany alebo nezávislého kandidáta vrátane inzercie alebo reklamy prostredníctvom rozhlasového a televízneho vysielania podľa odseku 4, hromadných informačných prostriedkov, plagátov alebo iných nosičov informácií. Kampaň sa začína 17 dní a končí sa 48 hodín pred začiatkom volieb. Vedenie kampane mimo určeného času je zakázané.

Odporca vo svojom vyjadrení k sťažnosti nepoprel, že obec D. sťažovateľom v sťažnosti označené aktivity v období pred voľbami 2. decembra 2006 skutočne uskutočnila. Z listinných dôkazov predložených odporcom za účelom jeho obrany však vyplýva, že aktivity obdobného charakteru (výlety, posedenia pre starších obyvateľov a pod.) obec D. organizovala pre svojich obyvateľov počas celého týmto voľbám predchádzajúceho volebného obdobia, v ktorom odporca pôsobil vo funkcii starostu.

S prihliadnutím na uvedené podľa názoru ústavného súdu tieto aktivity organizované obcou D., resp. odporcom ako jej starostom v období pred napadnutými voľbami do orgánov samosprávy, nemožno označiť za také, ktoré by nebolo možné považovať za súčasť bežných aktivít organizovaných v rámci výkonu samosprávy za účelom plnenia jednej z jej základných úloh, a to zabezpečenia starostlivosti o rozvoj a naplnenie potrieb jej obyvateľov. Realizovaním označených aktivít (organizovanie zájazdu do Rakúska, let vrtuľníkom i rozdávanie zemiakov) navyše nebolo porušené volebné moratórium. Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že k porušeniu § 30 volebného zákona v predmetnej veci taktiež nedošlo.

Opierajúc sa o svoje skutkové zistenia a naznačené právne východiská ústavný súd konštatuje, že vykonané dokazovanie nepotvrdilo ani len čiastočne tvrdenia sťažovateľa.

Ústavný súd už konštatoval, že základným predpokladom úspešnosti návrhu na vydanie rozhodnutia ústavného súdu o neplatnosti voľby kandidáta na poslanca alebo starostu (primátora) je zistenie, že došlo k porušeniu ustanovení volebného zákona závažným spôsobom, ktorý mohol ovplyvniť výsledok voľby dotknutého kandidáta.

Všetky uvedené konkrétne okolnosti, vykonané dôkazy a neunesenie dôkazného bremena sťažovateľom viedli ústavný súd napokon k záveru, že v danom prípade nedošlo k porušeniu volebného zákona, a tým ani k namietanému porušeniu zákonnosti a ústavnosti volieb starostu obce D..

Na základe uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 63 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. marca 2008